

Aanleiding

Papendrecht wil op korte termijn stappen zetten om de hoeveelheid restafval te verminderen. De ruim 240 kg/inwoner (grof en fijn) restafval in Papendrecht (in 2021) moet nog meer dan gehalveerd worden om de landelijke VANG-doelen te behalen. Ervaringen in andere Nederlandse gemeenten laten zien dat de landelijke doelstellingen haalbaar zijn, maar dat dit vraagt om een combinatie van maatregelen.

De commissie Ruimte heeft op 23 juni 2021 geadviseerd om uit te gaan van de VANG doelstellingen 100 kg restafval per inwoner en 75% hergebruik. En vanuit deze doelstelling de varianten, voor- en nascheiding te beschrijven met voor- en nadelen, de mate van dienstverlening, te verwachten milieudoelstellingen, de kosten en afvalstoffenheffing in meerjarenperspectief. Ook vroeg de commissie te onderzoeken of een tariefprikkel een passende en gewenste maatregel kan zijn. Deze uitgangspunten van de commissie vormden de basis voor de business case en het raadsvoorstel Varianten afvalinzameling Papendrecht.

In vergadering van 2 december 2021 heeft de gemeenteraad besloten:

1. Omgekeerd inzamelen met recycletarief in te voeren
2. Zo spoedig mogelijk na de operationele invoering van het inzamelsysteem omgekeerd inzamelen (in 2022 en 2023) ook een recycletarief toe te passen (per 1-1-2024)
3. De exacte uitgangspunten voor het recycletarief later, maar voor de invoering, vast te stellen
4. Voor de inwoners in het dijkgebied het restafval in de minicontainer om de vier weken ophalen vast te stellen.

Doelstellingen

Het hoofddoel is om voor de afvalinzameling in Papendrecht met een systeemwijziging te komen tot 100 kg restafval en 75% hergebruik. Daarbij is tevens een doel dat de kosten voor de inwoners in totaliteit minder hoog zijn ten opzichte van andere systemen. Tevens is het doel de invoering van de nieuwe wijze van inzameling met een goede communicatie en participatie van inwoners tot stand te laten komen, waardoor het draagvlak voor de keuzes naar verwachting groter zal zijn (we maken daarbij gebruik van verkregen inzichten uit de pilot afvalinzameling Oostpolder).

De invoering van het recycletarief (diftar) heeft als doel een gedragsverandering bij bewoners te weeg te brengen zodat ze beter hun afval gaan scheiden. Daarbij verkrijgen bewoners die hun afval goed scheiden een lager tarief dan bewoners die minder goed hun afval scheiden, maar vooral ook dat inwoners van Papendrecht bewuster afval gaan scheiden om de hoeveelheid restafval met elkaar zoveel mogelijk te beperken en de hoeveelheid herbruikbare grondstoffen zo groot mogelijk te laten zijn. Dat is goed voor het beperken van de kosten en is goed voor het milieu.

Uitgangspunten

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Gefaseerde implementatie omgekeerd inzamelen (in drie gebiedsdelen)
- Opstellen locatieplan per gebiedsdeel met de locaties van ondergrondse containers voor restafval en inzamelvoorzieningen voor grondstofstromen (vooral voor hoogbouw)
- Voor de uitwerking van de locatieplannen wordt gebruik gemaakt van de vastgestelde beleidsregels plaatsing afvalcontainers Papendrecht, werkwijze pilot Oostpolder (o.a. participatie/ inspraak en inzet principe mediation) en geleerde lessen pilot Oostpolder.
- Dit uitvoeringsplan met financieringsvoorstel

- Het uitwerkingsplan heeft betrekking op de stromen restafval, PBD, GFT(e) en papier/karton. Grofvuil, zwerfafval en reinigingsafval vallen buiten de scope. Neveneffecten kunnen daarbij wel optreden
- Implementatie recycletarief per 1-1-2024.

Omgekeerd inzamelen voor laagbouw

Huishoudelijk afval wordt aan de bron gescheiden de belangrijkste grondstoffen aan huis en het restafval wat overblijft wordt naar een ondergrondse container op afstand gebracht. De focus ligt op een goede inzameling van de belangrijkste grondstoffen aan huis en de bewoners hierbij zo goed mogelijk te faciliteren. Door het restafval wat overblijft weg te brengen naar de ondergrondse restafval container worden bewoners gestimuleerd om minder recyclebare stromen bij het restafval te gooien en zo veel mogelijk GFTe, PBD en papier aan huis te scheiden in drie minicontainers.

In de onderstaande tabel staan het huidige inzamelsysteem en het toekomstige inzamelsysteem op basis van omgekeerd inzamelen voor de laagbouw weergegeven.

Afvalstroom	Huidig systeem	Omgekeerd Inzamelen
Restafval	Oostpolder: OGC Overig: minicontainer 26x/jr	Dijken: minicontainer 13x/jr Overig: OGC
GFT	Minicontainer 26x/jr	Minicontainer 26x/jr
PBD	Oostpolder: minicontainer 13x/jr Overig: zakken 13x/jr	Minicontainer 26x/jr
Papier	Minicontainer 13x/jr	Minicontainer 13x/jr

In totaal zijn er bijna 10.000 laagbouw aansluitingen in Papendrecht.

Omgekeerd inzamelen voor hoogbouw

In de onderstaande tabel staan het huidige inzamelsysteem en het toekomstige inzamelsysteem op basis van omgekeerd inzamelen voor de hoogbouw weergegeven.

In de tabel is te zien dat het serviceniveau voor grondstofstromen in de hoogbouw sterk wordt verhoogd: het aantal voorzieningen neemt voor iedere grondstofstroom (sterk) toe.

Hierbij zijn de volgende bijzonderheden te vermelden:

- Waar mogelijk worden PBD en papier ingezameld via inpandige containers
- De ondergrondse GFTe containers worden omgebouwd naar PBD en papier
- Alle GFTe zuilen krijgen een toegangscontrolesysteem
- Alle PBD ondergrondse containers krijgen een toegangscontrolesysteem
- De oude betoncocons voor restafval en GFT worden vervangen door nieuwe voorzieningen.

GFTe zuilen en ondergrondse PBD-containers krijgen een toegangscontrole systeem om oneigenlijk gebruik van deze voorzieningen tegen te gaan en grip te houden op de kwaliteit (vervuiling) van deze grondstofstromen.

Afvalstroom	Huidig systeem	Omgekeerd Inzamelen
Restafval *	71 OGC's 104 betoncocons	160 OGC's (inworp van 30 en 60 liter)
GFT	9 OGC's 17 GFTe zuilen 36 betoncocons	162 GFTe zuilen
PBD	17 OGC's 1 BGC 10 inpandige containers	26 OGC's ≈ 11 BGC ≈ 61 inpandige containers
Papier	9 OGC's 1 BGC 41 inpandige containers	14 OGC's ≈ 8 BGC ≈ 71 inpandige containers

* De ondergrondse containers zijn ook voor laagbouwaansluitingen.

In totaal zijn er circa 4.400 hoogbouw aansluitingen in Papendrecht.

Nieuwe grondslag voor de afvalstoffenheffing

Recycletarief

In de nieuwe situatie met omgekeerd inzamelen met recycletarief bestaat de afvalstoffenheffing uit een vast tarief en een variabel tarief berekend met het aantal inworpen maal tarief voor restafval van 30 of 60 liter of een minicontainer van 240 liter.

Het voorstel berekeningsgrondslag tarieven voor de nieuwe situatie kunnen in het 2^e kwartaal 2023 aan de raad worden aangeboden en gaan dan per 1-1-2024 in. Bij deze systeemwijzigingen is het gewenst om bij zoveel mogelijk bewoners een gedragsverandering te weeg te brengen zodat ze beter hun afval scheiden. Om dit te ondersteunen en om ontwijkgedrag te beperken is het passend het variabele tarief te beperken.

Maatwerkoplossingen voor bijzondere situaties

Het nieuwe systeem voorziet in de volgende maatwerkoplossingen voor bijzondere situaties:

- Dijken: er kunnen geen ondergrondse containers worden geplaatst bij de dijken. Circa 443 laagbouw aansluitingen krijgen een nieuwe minicontainer restafval geschikt voor diftar. De bestaande minicontainer restafval wordt PBD container en GFT en papier blijven ongewijzigd zoals overige laagbouw.
- Luiers, pilot: huishoudens met veel luiers of incontinentiemateriaal kunnen (kosteloos) gebruik maken van zeven bovengrondse containers voor luiers en incontinentiemateriaal. Deze worden in de buurt van kinderdagverblijven neergezet.
- Zappers: voor de Zwerfafval Afval Pakkers wordt gezocht naar een mogelijkheid waarbij de zappers het ingezamelde zwerfafval zonder extra kosten kwijt kunnen.
- Kwijtschelding: huishoudens die kwijtschelding van de afvalstoffenheffing krijgen, hoeven het vaste tarief van de afvalstoffenheffing niet te betalen en krijgen de eerste (bijvoorbeeld 26) inworpen gratis. Indien ze meer afval aanbieden, moet daar wel voor betaald worden.